

Pásmo o rodině

Pro farnost na jaře 2010

- 1) Manželství a rodina podle Božího plánu
- 2) Rodina a církve
- 3) Pojednání o manželské lásce a rodinné komunitě

Citace:

Josef Zeman: přednáška, Praha - Strašnice 10. 2. 2010, Budoucnost církve 1/2010.

VANIER, J.: *Jako muže a ženu je stvořil*. Kostelní Vydří : Karmelitánské nakladatelství 2009.

VANIER, J.: *Každý člověk je dílem spásy*. Praha : Paulínky 2002.

VANIER, J.: *Rodí se nová naděje*. Praha : Zvon 1997.

I. Manželství a rodina podle Božího plánu

Letošní jarní tematické promluvy věnujeme rodině. První bude dnes, druhá příští neděli a třetí 14 dní po Velikonocích.

Navážeme tak na proběhlý cyklus Iniciativy 17 – 11, přednášek o sociální nauce církve, který proběhl v naší farnosti v minulých měsících a pojednával o rodině.

Důvodů je hned několik:

- Slavíme rok kněží. Většina kněží pochází z kvalitních, katolických a početnějších rodin.
- Společnost, ve které žijeme, naléhavě volá po obnově rodiny. Církev má v tomto jistě zásadní úlohu. V dějinách církev vždy sloužila pokroku: zřizovala nemocnice, zakládala školy. V současnosti je třeba, aby společnosti pomohla obnovit rodinu.
- Každý, kdo žije v rodině, potřebuje čas od času povzbuzení a podporu, aby se znovu rozhodl něco pro zvýšení kvality rodinného života vykonat.

Současná rodina musí stejně jako rodina minulosti řešit obtížné úkoly: bytové, výchovné, existenční, finanční; žena často musí chodit do práce, aby se rodina užívala, apod.

Současná rodina žije v radikálně se měnící společenské realitě, na kterou musí reagovat. Bez adekvátní odpovědi začne mnoho nových výzev rodinu vážně ohrožovat.

Především můžeme jmenovat tyto výzvy:

- Vznik sociálního státu, který postupně převzal sociální funkci velké rodiny. Děti nejsou důležité pro sociální zajištění rodiny. V bohatých společnostech začaly děti splňovat pouze potřebu emocionálního uspokojení. Mít či nemít děti bylo přesunuto do soukromé oblasti rodičů, jako by počet dětí v rodině byl pro společnost zcela lhostejný. Ptejme se, zda vnímáme děti jako Boží dar a jejich výchovu jako zásadní naplnění našeho života.

- Přesun od tradiční patriarchální rodiny k rodině partnerské. Současná partnerská rodina sice může dosáhnout subjektivně vyššího prožitku

společenství a lásky, ale zároveň musí manželé počítat s tím, že to od nich bude vyžadovat vyšší míru osobního úsilí a neustálé angažovanosti. Dnes již nelze hovořit o nadvládě muže, ale o skutečné dělbě práce, společenství osob, vzájemné diskusi, ochotě naslouchat a řešit otázky života společně atd. Psychologové používají termín „nový otec“ (Zeman), kterým chtějí zdůraznit, že dnes již dávno není výchova věcí ženy, ale podílejí se na ní oba manželé.

- Konečně třetí změna se týká postavení ženy. Tím, že žena začala dosahovat vyššího vzdělání, a to je jistě samo o sobě pozitivní, dosáhla ekonomické soběstačnosti. Ocitla se tak v rozkročení mezi tradičním modelem rodiny a nově získávanou společenskou rolí. Úloha matky a společenská funkce ženy se snadno vylučují. Je tedy nutné znovu objevit význam ženy a matky.

- Nesmíme vynechat ani ničivý vliv konzumní mentality, která vše hodnotí podle momentálního osobního dobrého pocitu a dle okamžitého naplnění touhy. Vše, co je dlouhodobé, pozvolné, co vyžaduje vytrvalost, není přijímáno a společností oceňováno. Důraz je položen na individualitu každého a ne na společenství. Rodina a výchova je přitom záležitost dlouhodobá.

- Aby společnost prosperovala, potřebuje děti a rodiče, kteří se výchově svých dětí věnují. Dobře vychovaný člověk je největším darem rodiny a zásadním příspěvkem pro společnost. Přesto rodiny, které se dětem věnují a mají odvahu přijmout jich do své rodiny i více, společnost dostatečně nepodporuje.

- Samozřejmě se u každé rodiny bude objevovat ještě další oblast pnutí. Muži bývají velice vytěžováni prací, takže bývají doma málo a nemají čas na upevňování vztahu s dětmi a hlavně s manželkou. Vztahová oblast mezi manželi je zcela zásadním krizovým momentem současnosti. Řekl bych, že se jedná přímo o primární oblast.

Co manželé zvolí? Méně peněz a více času na sebe?

Nebo svůj vztah obětují větším finančním možnostem?

Dnes je zcela zásadní volba každého člověka, zda dá přednost možnosti „být člověkem“, nebo „mít a konzumovat“. Bez vědomé volby skromnosti se nedá kvalitní manželství vytvořit.

- A ještě jedna oblast stojí za připomenutí. Mediální svět vážně rodinu ohrožuje. Proč? Nabízí negativní vzory chování (např. manželské rozbroje se řeší rozvodem, nevěra je brána jako neškodné povyražení). Kvalita rodiny tedy hodně závisí od toho, jak se její členové naučí mediální nástroje využívat. Je televize vypnutá? Dokážeme vypínat mobil, když jsme v rodinném kruhu?

Čím se liší věřící rodina od ostatních?

Věřící rodinou rozumíme dva manžele, kde aspoň jeden víru skutečně praktikuje, v nejlepším případě ji praktikují oba manželé, tzn. snaží se společně modlit, dbají na náboženskou výchovu svých dětí, přijímají učení církve o manželství a rodině jako inspirativní.

Věřící lidé se na manželství a rodinu dívají nejen z lidského, leckdy přínosného pohledu psychologie, sociologie, pedagogiky, medicíny, manželského poradenství či filosofické antropologie, ale především se inspirojí Božím pohledem. Jedině Bůh umožňuje objevit celistvý pohled na manželskou lásku.

Za Jana Pavla II. církev vykonala pro rodinu velice mnoho, snad nejvíce za celé dějiny.

V době radikálních společenských změn bylo nutné prohloubit nauku o rodině a podat ji současnému člověku srozumitelným způsobem.

Jan Pavel II. se tomuto tématu věnoval celý život. Jako mladý biskup v roce 1960 napsal filosofické dílo *Láska a odpovědnost*. Byl asi prvním biskupem, který pořádal kurzy předmanželské přípravy.

Po zveřejnění encykliky Pavla VI. *Humanae vitae* pokračoval ve svém studiu a jako papež nabídl světu mimořádně hluboké dílo o manželské lásce *Teologie těla*. Učení církve o rodině dále rozvíjel v dokumentech *Familiaris consorcio* – o rodině v současné společnosti; *Mulieris dignitatem* – o důstojnosti a povolání ženy a v dopise rodinám *Gratissimam sane*.

Jan Pavel II. si byl vědom toho, že se rodina dostala do tlaku společenských změn, které rodinu znevýhodňovaly a sunuly do situací, se kterými se jen těžko vyrovnávala, a v důsledku toho ji začaly ohrožovat. Proto se rodinu snažil rozmanitým způsobem podpořit. Jeho pastore rodin se nezastavila jen u nově pojatého učení, ale dostala i konkrétní institucionální podobu. V roce 1981 založil „Papežskou radu pro rodinu“ a na Lateránské univerzitě otevřel „Institut studií o manželství a rodině“, který má dnes pobočky po celém světě včetně Slovenska. Toto rozhodnutí zveřejnil 13. května 1981 během generální audience, při které na něj byl spáchán atentát. Utrpení, které pak následovalo, můžeme vnímat jako jeho zvláštní osobní oběť pro dobro rodiny.

Dodejme ještě, že velice podporoval nová církevní hnutí, která se významně věnovala nejen pastoreci mládeže, ale i rodin.

Jan Pavel II. jednou poznamenal, že pokud na něj bude v budoucnu vzpomínáno, bude rád, když se na něj bude pamatovat jako na papeže rodiny.

Přínos pro každého

Úvahy, které konáme, mohou inspirovat každého.

Na prvním místě především vás, kteří žijete v manželství. Mohou vás motivovat k odvaze pracovat na sobě, na svém vztahu, a tedy na růstu vaší lásky, jednoty a ochoty věnovat se výchově svých dětí.

Pro vás starší věkem se mohou tyto úvahy stát povzbuzením, abyste se modlili a obětovali za své děti a jejich rodiny. Můžete jim tak velice pomoci, aby dokázali překonávat obtíže, a pokud je jejich život poznamenán nějakou ranou, aby ji Bůh zahojil. Vaším úkolem je i přispívat modlitbou, abyste svým potomkům vyprosili dar víry.

Vy mladí si můžete uvědomit, že manželství a osobní životní spokojenost je spojena s poctivou neustálou snahou žít pro dobro druhého. Bez sebevýchovy a ochoty se obětovat pro druhé nelze najít pravou seberealizaci a životní naplnění. Pravá láska se nebojí oběti a snaží se neustále o postoj služby.

Vy mladí se také můžete inspirovat a využít nejrůznější možnosti, jak se na svatbu a svůj rodinný život co nejlépe připravit. Lecčemu se můžete od zkušených lidí naučit a připravit se na budoucí život.

II. Rodina a církev

Čím se liší věřící rodina od ostatních?

Řekli jsme, že celistvým pohledem na svůj život. Její členové nezkoumají svůj život jen z lidského pohledu, ale přijímají též Boží vidění.

Pak jsme konstatovali, že chtějí-li současní manželé prožívat životní spokojenost, musí neustále pracovat na kvalitě svého vztahu.

Třetí myšlenka, kterou jsme se zaobírali, se týkala důležitosti výchovy, kterou je nutné objevit jako podstatnou součást cesty k naplnění manželství a rodiny.

Rodina je:

- prvním přirozeným společenstvím,
- základní buňkou společnosti,
- základním výchovným prostředím.

Proto zaujímá v církvi, ale i ve společnosti ústřední postavení.

Na její kvalitě závisí síla národa, společnosti i církve.

Není jistě náhodou, že všichni totalitní vládcové ze všeho nejdříve napadli rodinu a začali ji rozkládat.

Jak vnímá rodinu církev, která je vedena Božím pohledem?

Můžeme si pohled církve představit jako soustředné kružnice.

Manželská a rodinná láska vychází od středu, kterým je soustředění se na vztah manželů a pak na výchovu dětí.

Rodinná láska se však nezastavuje u vlastního prahu, ale směřuje i za vlastní domov. Otevírá se druhým, společnosti a církvi.

1) Střed kružnice tvoří vytváření osobního společenství mezi manželi.

Ježíš říká: „Milujte se navzájem.“ (Jan 15,12) „Aby všichni byli jedno jako ty, Otče, ve mně a já v tobě.“ (Jan 17,12).

Kde jinde se projevuje vzájemná láska tak intenzivně, jako právě v manželství? Kde jinde můžeme prožít, co to znamená být sjednocen s druhým?

Lásku definujeme jako službu. Manželství je závislé na tom, zda jsou muž a žena ochotni neustále se zdokonalovat ve schopnosti přinášet oběť pro druhého: Chci ti sloužit ochotou více se pracovně zapojit, ochotou více věci společně promýšlet, snahou více se přizpůsobovat. (Zeman)

Manželství je nerozlučitelným společenstvím, které ve svém důsledku garantuje Bůh.

Subjektivní stránka spokojenosti a seberealizace jednotlivých členů rodiny, důraz na kvalitu vzájemného vztahu, je dnes hlavním společenským měřítkem.

Dnes neexistují vnější společenské normy, které říkají, jak je obvyklé žít, nelze vystačit s tradicí. Dnešní manželé žijí v situaci plurality, ve které záleží na tom, co si navzájem vyjednají, na čem se dohodnou (Zeman). To je důvod, proč se setkáváme s novými modely rodiny: např. žena se věnuje rodině, ale přesto má umožněno i částečně se věnovat své práci a kariéernímu růstu; manželé mají každý jedno odpoledne či večer v týdnu volný pro sebe; mateřská dovolená je rozdělená – nejdříve je doma maminka a pak otec; rodina má k dispozici dobrovolnou či placenou pomocnici v domácnosti apod.

Zároveň je třeba jasně potvrdit, že touha po pěkném, kvalitním, uspokojivém sexu, což je dnes tak zdůrazňováno, je něco, co je správné, důležité a v životě manželů hrající velkou roli. K tomu vede cesta spočívající v tom, že se naučíme se svou sexualitou zacházet (Zeman). Proto jsme se vícekrát zastavili u Teologie těla Jana Pavla II. Sexualita nemá cíl sama v sobě, ale stává se v manželství jazykem

lásky, ve kterém se projevuje člověk jako osoba, která se daruje druhé osobě.

Kvalitní vztah manželů je základem úspěchu společného projektu, který nese jméno manželství a rodina.

2) Druhou soustřednou kružnici zaujímá služba životu, přijímání a výchova dětí.

Výchova je čím dál tím více obtížná.

Ve výchově dnes již nefunguje používání nátlakových prostředků.

Je třeba se tedy ptát, jak získat dítě pro dobro?

Odpověď je jasná: postavit svou autoritu na kvalitě vztahu.

Základní výchovný nástroj současnosti je pozitivní emoční vztah s dítětem. Proto jsou rodiče odpovědni za to, jak intenzivní citový vztah s dítětem mají. To je cesta, jak vytvořit prostředí, které dítě ovlivní a ve kterém jsou děti schopni předat pozitivní informace a vést je k volbě dobra (Zeman).

Toto zjištění nás vede ke konstatování, že se kvalitní emotivní vztah s dítětem podaří navázat tehdy, když se manželé angažují pro svůj vzájemný vztah a zároveň věnují svým dětem čas, a to tehdy, když dítě přijde a má zájem si povídat.

Kromě toho rodiče budou používat rozmanitou nabídku, aby jejich dítě navázalo síť kvalitních vztahů. V tom jsou farnosti, centra pro mládež a občanské aktivity nezanedbatelným příspěvkem.

Pokud se rodičům nepodaří, aby jejich dítě navázalo kvalitní vztahy s vrstevníky, dítě si své vztahy najde samo, a pak nemusí jít o vztahy vedoucí k dobru.

3) Třetí soustřednou kružnicí je širší rodina.

Můžeme zde hovořit o rodičích a příbuzných a vzájemných vztazích.

4) Čtvrtá kružnice ukazuje, že rodina se má stávat aktivním účastníkem společenského života.

Rodina má spoluodpovědnost za společnost. Je třeba, aby se laici angažovali v její prospěch a přispívali nejrozličnějším způsobem k tvorbě rodinné politiky státu a obce.

Dále je vhodné čas od času napsat reakci do médií, na úřady, ozvat se v boji za ochranu života.

Pasivní rodina se nakonec stává první obětí negativních tendencí společnosti.

Rodiny se mají sdružovat, aby se navzájem posilovaly, ale zároveň i snadněji hájily svá práva a aktivně vstupovaly do dění ve společnosti.

Církev vyzývá k rodinné mzdě a k ocenění práce ženy v domácnosti, aby žena mohla v klidu pečovat o dobro dětí.

Společnost slouží rodině, má chránit rodinné hodnoty a rodinu založenou na manželství, ale zároveň musí zachovávat zásadu subsidiarity, tzn. nemá dělat to, co může uskutečnit sama rodina.

5) Pátá soustředná kružnice hovoří o rodině jako o domácí církvi, o rodině, která se podílí na poslání církve.

Poznamenejme jen to, že v rodině se uskutečňuje první hlásání evangelia, v rodině se učí dítě modlitbě.

Nesmíme opomenout roli, kterou má svědectví křesťanské rodiny ve svém okolí pro novou evangelizaci.

Kritika nauky církve

Nyní je vhodné se zeptat:

První otázka: Proč je nauka církve o rodině věřícím lidem často neznámá nebo se stává přímo terčem nepřijetí?

Snad proto, že žít skutečně poctivě rodinné povolání není snadné. Člověk, který podléhá své slabosti, má tendenci místo pokorné prosby o Boží pomoc svalovat vinu na náročnost, kterou v sobě Boží slovo nese. S lítostí musíme konstatovat, že je dnes velká neznalost učení církve i mezi věřícími. Důsledkem toho je skutečnost, že se málo chápe velikost a krása svátosti manželství a nejedno křesťanské manželství se pak ve svých názorech víceméně neliší od většinové populace.

Druhá otázka je podobná. Proč je církev v dnešním světě tolik kritizovaná za morální stanoviska týkající se manželství, sexuality a rodiny?

Žije se, jako by Bůh neexistoval, a neměl nám tudíž k našemu životu co říci. V současné společnosti se vede tuhý boj o důstojnost člověka. Žijeme v civilizaci smrti. Vše, co ohrožuje pravdu o člověku, lásku mezi lidmi a důstojnost osoby člověka, je dnes vydáváno za práva. Mysleme na čím dál tím více propagované uzákonění eutanazie, běžně prováděné potraty, umělé početí člověka, používání lidských zárodků k výzkumu, antikoncepční mentalitu a vnucovanou sterilizaci, klonování člověka, představování homosexuálního jednání jako varianty lidského života, uzákonění registrovaného partnerství a dnes i tlak na to, aby takové páry mohly adoptovat děti.

Proti důstojnosti života jsou namířeny také ideologie, které prosakují dokumenty EU, ale i OSN. Hovoří o sexuálních právech a reprodukčním zdraví a objevuje se nová ideologie gender, která stírá rozdílnost pohlaví a veškerá specifika i komplementaritu mužů a žen.

To, že je žena v civilizaci smrti opět ponižována, není třeba dál dokazovat.

Avšak hlas Boží hovoří jinou řečí!

Čím obohacuje katolická rodina společnost?

Předně obohacují společnost tím, že se snaží o solidní vztah, o překonávání krizí, a tedy o celoživotní věrnost. Stabilní rodina je nejlepším prostorem pro výchovu dětí. Každý rozvod je pro děti katastrofou, která je dlouhodobě traumatizuje. Bohužel, ne vždy se i katolickým rodinám podaří manželství udržet a překonat různé krize.

Dalším přínosem je ochota přijmout více dětí a věnovat síly jejich výchově. Společnosti daruje to nejvzácnější, co potřebuje: poctivé solidní občany.

Čím jsou katolické rodiny silné?

Katolické rodiny jsou zranitelné jako všechny ostatní.

Jsou však církví podporovány:

Především darem víry. Kdo objeví Ježíše Krista, ten našel zdroj mimořádné energetické posily pro lidský život. Společná modlitba manželů, častá zpověď, účast na mši a přijímání eucharistie, to jsou skutečné duchovní studny, které posilují lidské schopnosti. Klidně mluvmе o dovoleném dopingu, který Bůh zadarmo nabízí.

Katolická rodina je obklopena nejrůznějšími podpůrnými faktory. Snadněji tedy objeví, že na lásce se musí pracovat, že manželství je celoživotní investice do vztahu – do druhého, že láska není jen „dobře se s druhým cítit“, že láska se nedá měřit velikostí finančního konta, že k lásce patří i překonávání krizí, že láska se přijatým utrpením upevňuje apod.

Katolická rodina najde snadněji motivaci a vnitřní sílu pro práci na sobě.

Co dělá církev pro rodinu?

Církev nabízí

- prostor pro setkávání: Církev je prostorem, ve kterém se mohou manželé sdružovat a vytvářet skupiny několika párů, manželská společenství. Manželé, kteří se dlouhodobě setkávají s páry stejně smýšlejícími, se posilují především vzájemným svěděním a příkladem. V tomto ohledu pracují skvěle tzv. nová církevní hnutí.

- učení: Existuje tolik krásných textů Jana Pavla II. o manželství a rodině. Je v nich poklad, který můžeme objevovat. Kdo se k tomu odhodlá, postupně zjistí, že z učení církve o rodině může čerpat po celý život a nacházet v něm motivaci pro práci na sobě a na svém vztahu. Ideální je, když manželé čtou a rozebírají tyto texty společně.

- vzdálenou a blízkou přípravu na manželství: V diecézních centrech pro mládež existují kurzy partnerství a kurzy animátorů. Před uzavřením manželství je možné absolvovat nejen setkání s knězem, ale i různé kurzy včetně snoubeneckých setkání pořádaných manželskými páry v jejich rodinách. Je také možné se nechat vyškolit v metodách odpovědného rodičovství, které respektují plodnost ženy (www.lpp.cz, www.cenap.cz, <http://snoubenci.acsczech.cz/>, centra pro rodinu nabízí přednáškové kurzy předmanželské přípravy nebo jsou přímo ve farnostech manželské páry, které spolupracují s knězem).

- struktury podporující rodinu: pro manželské páry se organizují duchovní cvičení, motivační pobyty (např. manželská setkání) apod. Též existují rodinné poradny pracující v katolickém duchu.

Shrnutí:

Naše druhé zamyšlení uzavíráme konstatováním, že církev stojí na straně kvality a krásy manželství a rodiny. To ale neznamená, že nabízí něco laciného, populistického. Ba naopak. Ukazuje náročný cíl a cestu, jak ho dosáhnout.

Stojí jako jediný pevný sloup pravdy, který se nebojí v tomto světě říkat pravdu o člověku, to ať se to někomu líbí nebo ne. „Hlásej Boží slovo (pravdu) vhod i nevhod“ (2 Tim 4,2), říká sv. Pavel. Buďme

vděčni Bohu za to, že má papež odvahu označit některá jednání, která umožňují i státní zákony, za nemorální a odporující důstojnosti a velikosti člověka.

Tak jako ve svých dějinách, i dnes stojí církev na straně pravdy o člověku, a proto na straně skutečné pravé lásky a vysokého mínění o manželství a rodině.

A protože si uvědomuje náročnost současného života, podává různým způsobem pomocnou ruku.

Přeji vám, abyste uprostřed církve našli potřebnou posilu a inspiraci pro váš život v manželství a rodině.

III. Pojednání o manželské lásce, rodinné komunitě

V prvních dvou pojednáních o manželství a rodině jsme konstatovali následující:

Čím se liší věřící rodiny od ostatních?

Celistvým pohledem. Nezkoumají svůj život jen z lidského pohledu, ale přijímají též Boží názor.

Pak jsme konstatovali, že je současná rodina záležitostí vyjednaného stylu života. Aby dnes manželé prožívali životní spokojenost, musí neustále pracovat na kvalitě svého vztahu.

Třetí myšlenka, kterou jsme se zaobírali, se týkala důležitosti výchovy. Ta je dnes založena na hloubce emotivního vztahu s dítětem, a ne na represí. Kvalitní vztah umožňuje dítěti přijmout pozitivní hodnoty.

Poslední myšlenka, u které jsme se zastavili, se týkala skutečnosti, že láska manželů se soustřeďuje na vzájemný vztah a na svou rodinu, zároveň se též otevírá společnosti a církvi.

Církev manželství a rodinu různým způsobem podporuje.

Dnes se necháme inspirovat myšlenkami Jeana Vaniera, zakladatele Archy, který má velikou zkušenost s prožíváním komunity.

Čím je komunita?

Komunita není klubem průměrných, kteří se uzavírají druhým.

Není ani pracovním týmem, který se soustřeďuje na splnění úkolů.

A pochopitelně není ani souborem jednotlivců – lidí žijících lhostejně vedle sebe, kteří postrádají společnou duši a srdce.

Komunita je místem, kde jsou vztahy mezi lidmi důležitější než konkrétní činnost; hlavní je být spolu, nacházet radost spolu s druhými, zajímat se o druhé. Komunita je místem, kde se staráme o druhého, kde je každý důležitý proto, že je, že existuje.¹

¹ VANIER, J.: *Každý člověk je dílem spásy*. Praha, Paulínky 2002, s. 35

V komunitě se naplňuje to, co je nejzákladnější lidskou potřebou. A tou je nutnost prožívat hluboké přátelské vztahy, být uznán a přijímán jako jedinečná bytost. Mám tě rád, protože jsi.

A nyní pozor: Manželství a rodina je základní lidskou komunitou. Co říká Vanier o komunitě, můžeme tedy vztáhnout na manželství a rodinu.

Jak vzniká komunita?

Tím, že se rozhodneme přijmout odpovědnost za druhého, za sebe navzájem, zároveň volíme společný cíl a počítáme s přítomností Boha v našem životě.

Co se děje, když v atmosféře důvěry začneme vytvářet přátelské vztahy?

Muž i žena odkrývají svou skutečnou podobu.

Vanier hovoří o tom, že se začne vynořovat obluda v nás.

Začínají padat masky, odstraňují se bariéry, ukazujeme se tací, jací jsme; začínáme se s druhými dělit o svou slabost, a proto se stáváme zranitelnými.

Komunita je jistým způsobem místem hrůzy, protože nemilosrdně odhaluje to obludné v nás:

naši zraněnou citovost, zlost, strach, agresi, obavy z odlišnosti, uzavřenost do sebe, rozdělování světa na „nepřátele“ (ty „špatné“) a na „přátele“ (ty „dobré“) atd.²

Postupně poznáváme, že „jsme směsicí světla a stínů, kvalit a nedostatků, lásky a nenávisti, altruismu a egocentrismu, zralosti a nezralosti“.³

Není snadné objevit obludu sám v sobě.

Je velice těžké pochopit, že obludu v sobě ukrývá i ten druhý (manžel, manželka).

Je to jeden z důvodů, proč není snadné v komunitě žít.

² VANIER, J.: *Rodí se nová naděje*. Praha, Zvon 1997, s. 40

³ VANIER, J.: *Rodí se nová naděje*. Praha, Zvon 1997, s. 40

Je o tolik lehčí žít sám, se svými knihami a věcmi, s televizí, se psy a s kočkami!

Je neskonale snazší žít sám a pro druhé vykonat něco jen tehdy, když mám na to chuť.⁴

Avšak komunita, manželství a rodina stojí na rozhodnutí žít s druhým na 100 %, vytvářet bez ustání vzájemné vztahy.

Co dělat?

Předně je třeba dozrát k tomu, že přiznám sám sobě i těm nejbližším svou slabost, své chyby.

Další krok je uznat, že jsem zhřešil před Bohem a proti svým bratřím a sestřím.

Zároveň s tím je třeba si uvědomit, že je mi Bohem odpuštěno a že mohu v síle Boží milosti postupovat a růst k vnitřní svobodě a k opravdovější lásce.

Tak jako jsem hříšný já, tak jsou na tom i druzí.

Jako mně bylo odpuštěno, mám odpouštět i já druhým, mám se tak smířit i s nedostatky a slabostmi ostatních. I oni nachází u Boha odpuštění, a mohou tak postupovat ke svobodě a lásce.⁵

V komunitě ztrácíme iluze o sobě i o druhých a vydáváme se na cestu dozrávání.

Tak roste pokora a trpělivost každého z nás.

Ovoce společenství – růst v lásce

Pokud je komunita prožívána pravdivě a poctivě, stává se místem růstu, uzdravuje srdce, pomáhá nalézat sebe sama, očišťuje lásku.

Umožňuje krok za krokem dorůstat do lidské celistvosti.

Milovat druhé znamená:

- uznat jejich vlohy a přednosti a pomáhat jim je rozvíjet;
- znamená to i přijmout rány druhých, mít s nimi trpělivost a projevovat jim účast.⁶

⁴ VANIER, J.: *Rodí se nová naděje*. Praha, Zvon 1997, s. 33

⁵ VANIER, J.: *Rodí se nová naděje*. Praha, Zvon 1997, s. 40

Terezie z Lisieux napsala: „dokonalá láska k bližnímu spočívá v tom, že snáším jeho nedostatky, že mě jeho slabosti vůbec nepřekvapují.“

Několik praktických poznámek:

1/ Vanier ze zkušenosti připomíná jednu velice zásadní lidskou rovinu: Abychom byli dobrými nástroji lásky, musíme se umět vyhnout vyčerpání a z něho plynoucí agresivitě nebo uzavřenosti. Láska se snadněji žije, když jsme odpočatí. Proto máme znát a respektovat potřeby svého těla, srdce a ducha. Kolik svatých na sklonku života litovalo, že si poškodili zdraví, protože nedokázali vhodně odpočívat.

Ježíš říká, že není větší lásky než dát svůj život. Vanier komentuje: Nedávejme ale životy vyčerpané, bičované napětím a agresivitou; dejme spíše životy plné radosti.⁷

2/ Komunita potřebuje prožívat chvíle slavení.

Jedná se o chvíle společně prožité radosti, okamžiky smíchu, uvolněnosti, dětské radosti. Být pospolu a pořádat rodinné oslavy: narozeniny členů rodiny, výročí svatby, církevní svátky, neděle.

3/ Komunita potřebuje pomoc zvenčí. Může se jednat o pomoc zkušeného manželského poradce nebo o klasické duchovní doprovázení. Má smysl společné duchovní doprovázení manželů, které se vykonává mimo zpověď. Jedná se o rozhovor s někým, kdo může pomoci k rozpoznání správné životní cesty.

4/ Můžeme říci, že každodenní láska v komunitě, manželství a rodině „se skládá z drobných pozorností, které si lidé navzájem prokazují“.⁸

5/ Nejdůležitější jazyk lásky je neverbální komunikace. Naše posunky, pohled i barva hlasu ukazují druhému zájem nebo nezájem, pohrdání nebo odmítání.⁹

⁶ VANIER, J.: *Rodí se nová naděje*. Praha, Zvon 1997, s. 47

⁷ VANIER, J.: *Rodí se nová naděje*. Praha, Zvon 1997, s. 49

⁸ VANIER, J.: *Rodí se nová naděje*. Praha, Zvon 1997, s. 50

Kdo buduje komunitu, musí počítat s pokušením

„Satan a duchové zla nechtějí, aby existovaly komunity lásky.“ Proto dělají vše proto, aby lidem vzali odvahu, aby vzájemnou lásku všemožně narušili a ničili.¹⁰

Závěr:

Kdo usiluje poctivě o život v komunitě (manželství, rodině), nakonec zakusí to, co označuje Vanier za „božský moment společenství“. Po dlouhé době je nám najednou spolu dobře. „Nastane ticho, které ani jeden ... nechce porušit. Tato chvíle společenství, klidu a přátelství se stane chvílí jednoty, kdy jeden druhému dáváme pokorně sebe sama darem. Je to moment věčnosti“ v hlučném a agresivním světě...

„Dvě srdce bijí unisono a navzájem se obdarovávají svobodou. Je to jako by se zastavil čas.“¹¹

⁹ VANIER, J.: *Každý člověk je dílem spásy*. Praha, Paulínky 2002, s. 39

¹⁰ VANIER, J.: *Rodí se nová naděje*. Praha, Zvon 1997, s. 89

¹¹ VANIER, J.: *Každý člověk je dílem spásy*. Praha, Paulínky 2002, s. 42